

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI POLITYKI SENIORALNEJ**
(NR 32)

■ **KOMISJI POLITYKI SPOŁECZNEJ**
I RODZINY
(NR 53)

z dnia 19 lutego 2025 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Polityki Senioralnej (nr 32) Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 53)

19 lutego 2025 r.

Komisja Polityki Senioralnej oraz Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, obradujące pod przewodnictwem posła **Joanny Borowiak (PiS)**, przewodniczącej Komisji Polityki Senioralnej, rozpatrzyły:

– informację o sytuacji osób starszych w Polsce za 2023 r. (druk nr 938).

W posiedzeniu udział wzięli: **Marzena Okła-Drewnowicz** minister do spraw polityki senioralnej w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wraz ze współpracownikiem, **Anna Bielawska-Jutrzenka** zastępca dyrektora Departamentu Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, **Dagmara Korbasińska-Chwedczuk** dyrektor Departamentu Równości w Zdrowiu Ministerstwa Zdrowia, **Anna Wysocka** dyrektor Departamentu Badań Demograficznych Głównego Urzędu Statystycznego, **Dagmara Rybicka** rzecznik prasowy Biura Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, **Elżbieta Ostrowska** przewodnicząca Zarządu Głównego Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów wraz ze współpracownikiem, **Zbigniew Tomczak** przewodniczący Obywatelskiego Parlamentu Seniorów, **Jerzy Płókarz** prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej, **Piotr Błędowski** oraz **Krystyna Lewkowicz** stali doradcy Komisji Polityki Senioralnej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Jolanta Boratyn-Dąbkowska**, **Damian Norwiński**, **Elżbieta Przybylska** i **Brygida Śliwka** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł **Joanna Borowiak (PiS)**:

Dzień dobry wszystkim.

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Polityki Senioralnej oraz Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum.

Witam panie i panów posłów, a także wszystkich gości. Jest z nami pani minister do spraw polityki senioralnej **Marzena Okła-Drewnowicz**, dzień dobry. Witam przedstawicieli Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, przedstawicieli Ministerstwa Zdrowia, Najwyższej Izby Kontroli, Głównego Urzędu Statystycznego, Krajowego Instytutu Gospodarki Senioralnej, Biura Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Zarządu Głównego Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, przedstawicieli Parlamentu Seniorów, Forum Związków Zawodowych oraz Fundacji SeniorApp. Witam również serdecznie obecną z nami stałą doradczą Komisji, panią **Krystynę Lewkowicz**. Witam państwa serdecznie... Pan prof. **Błędowski**. Panie profesorze, bardzo przepraszam, najmocniej, witam serdecznie obecnego z nami stałego doradcę Komisji, pana prof. **Błędowskiego**. Cieszę się bardzo z obecności.

Szanowni państwo, porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia został państwu doręczony. Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie widzę uwag.

Stwierdzam, że Komisje przyjęły porządek dzisiejszego posiedzenia i przechodzimy do jego realizacji, a w porządku mamy rozpatrzenie informacji o sytuacji osób starszych w Polsce za 2023 r., druk nr 938, którą to informację przedstawi minister do spraw polityki senioralnej. Bardzo proszę panią minister **Marzenę Okłę-Drewnowicz** o zabranie głosu.

Minister do spraw polityki senioralnej w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów **Marzena Okła-Drewnowicz**:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca.

Szanowne prezydium, szanowna Komisjo, mam dzisiaj przyjemność przedstawić państwu informację o sytuacji osób starszych w Polsce za 2023 r.

Na początku chcę nadmienić i podziękować zarazem za bardzo dobrą współpracę i Ministerstwu Zdrowia, i Ministerstwu Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, ponieważ właśnie te dwa resorty wniosły jak największy wkład ze swojej strony w przygotowanie tej informacji, ale również przedstawiciele czy też wiele innych instytucji, które są oczywiście w tej informacji wymienione, za co bardzo dziękuję.

Tak jak państwu obiecałam w roku ubiegłym – że informacja, która będzie już za kolejny rok, czyli za 2023, będzie trochę inaczej przedstawiona, przynajmniej ilościowo – ta informacja jest mniejsza, jeśli chodzi zakres, bo liczy 60 stron, ale razem z załącznikami 300. Natomiast te, które były poprzednio przygotowywane, miały 350 stron czy też nawet 580 i myślę, że dzisiaj powinniśmy się skupić przede wszystkim na rzeczach czy też na danych, które są najistotniejsze i dotyczą poszczególnych obszarów życia osób starszych, natomiast w załącznikach znajdziemy szczegółowe dane i oczywiście szczegółowe analizy.

Informacja przygotowywana za 2023 r. w większości tak naprawdę, jeśli chodzi o pisma czy też prośby dotyczące przygotowania wsadu do tej informacji, jeszcze były przygotowywane w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Tak naprawdę Departament Polityki Senioralnej, który mi podlega, zaczął przygotowywać tę informację w oparciu o właśnie te dane, zbierane jeszcze w MRPiPS. Chciałabym państwu przekazać najistotniejsze informacje na prezentacji, na którą zapraszam.

Szanowni państwo, starzenie się społeczeństwa w 2023 r. Obserwujemy oczywiście postępujący proces starzenia się ludności w Polsce. Ogółem liczba ludności Polski wynosiła 37,6 mln, w tym osób po 60. roku życia – 9,9 mln, co stanowi 26,3% ogółu społeczeństwa. Tak że widzimy, że liczba osób starszych z roku na rok tak naprawdę jest coraz większa. Warto zwrócić uwagę na ten kołowy wykres, który obrazuje nam, ile jest osób starszych w danym przedziale wiekowym po 60. roku życia. I tak widzimy, że w wieku 60–64 lata to ponad 23%, 65–69 lat – 25%, 70–74 lata – 21%, 75–79 lat – 13%, 80–84 lata – 7,9%. To też pokazuje, że w miarę upływu lat liczba tych najstarszych osób oczywiście będzie się przesuwać i tak naprawdę będzie przyrastać.

Jeśli chodzi o miejsce zamieszkania osób starszych – wśród osób starszych w miastach zamieszkiwało oczywiście więcej osób, 6,9 mln, co stanowi 64%, a na terenach wiejskich – 3,6 mln osób, czyli 36%.

Jeśli chodzi o podział z uwagi na płeć, w 2023 r. kobiety stanowiły 58% populacji Polski. W populacji w grupie osób 60 lat i więcej na 100 mężczyzn przypadają 138 kobiet. Dla ludności Polski wskaźnik feminizacji wynosił 107, a więc 58% stanowiły kobiety, a 42% – mężczyźni.

Jeśli chodzi o udział osób w wieku 60 lat i więcej w populacji województw, to widzimy bardzo duże zróżnicowanie. Regiony, w których osób starszych jest najwięcej, to region świętokrzyski – można powiedzieć, że to najstarszy region w Polsce, bo liczba osób w wieku 60 lat i więcej stanowiła ponad 29% – jak również województwo łódzkie: ponad 28%. Takie województwa, jak małopolskie, mazowieckie, pomorskie czy wielkopolskie, cechuje tak naprawdę najmniejszy udział osób w wieku 60 lat i więcej.

Dalsze trwanie życia. W 2023 r. kobiety osiągające wiek 60 lat miały przed sobą średnio 24,4 lata dalszego życia, natomiast mężczyźni – średnio 19,6 lat życia, co oznacza, że kobiety miały 5 lat więcej, jeśli chodzi o dalsze trwanie życia.

Jeśli chodzi o umieralność, w 2023 r. liczba zgonów osób w wieku 60 lat i więcej przypadająca na 1000 osób w tym wieku wynosiła 36. To spadek w stosunku do roku poprzedniego o 3,8. Najczęstszą przyczyną zgonów osób starszych, tak jak w latach poprzednich, były choroby układu krążenia, które odpowiadały za prawie 40% z nich.

Jeśli chodzi o wskaźnik obciążenia demograficznego, w 2023 r. na 100 osób w wieku od 15 do 64 lat przypadają prawie 31% osób w wieku 65 lat i więcej. Największy wskaźnik obciążenia demograficznego, jak popatrzymy na poszczególne województwa, oczywiście przypada w tych województwach, w których ten udział populacji osób starszych jest największy, a więc także w województwie świętokrzyskim i województwie łódzkim.

Jeśli chodzi o sytuację ekonomiczną i mieszkaniową, gospodarstwa domowe wyłącznie z osobami w wieku 60 lat i więcej utrzymywały się przede wszystkim z emerytur lub rent. W 2023 r. stanowiły one ponad 81% ich dochodów. Przeciętna emerytura wynosiła 3389,5 zł. Wśród osób w wieku 60 lat i więcej, pobierających emerytury z ZUS, ponad 60,8% stanowiły kobiety. W miastach gospodarstwa domowe wyłącznie z osobami w wieku 60 lat i więcej

miały dochody o 16,4% wyższe niż gospodarstwa na wsi, ale, szanowni państwo, ich wydatki były też o 14,8% większe. Gospodarstwa domowe składające się wyłącznie z osób w wieku 60 lat i więcej mieszały przeważnie w budynkach wielorodzinnych – ponad 60%.

Jeśli chodzi o wsparcie z systemu pomocy społecznej, w 2023 r. pomocą społeczną objętych było blisko 870 tys. rodzin, w tym prawie 200 tys. rodzin emerytów i rencistów, to jest 22,6%. I teraz, szanowni państwo, 109 tys. osób skorzystało z usług opiekuńczych, 5 tys. osób skorzystało ze specjalistycznych usług opiekuńczych, 15 tys. osób otrzymało świadczenie w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, 612 gmin uczestniczyło w programie „Opieka 75+”. Usługami na łączną kwotę 37,4 mln zł objęto 12 tys. osób.

Jeśli chodzi o ośrodki wsparcia, warto zwrócić uwagę na przykład na fakt, że... Wszystkie domy macie państwo pokazane, ale zwrócę uwagę na domy pomocy społecznej, których jest 821, miejsc mamy 80 086, a miejsc wykorzystanych – 77 670, co pokazuje obłożenie w 97%, nie w pełni. Natomiast jeśli chodzi o ośrodki wsparcia, mamy ich dokładnie 2654, miejsc – 89 598, wykorzystanych miejsc – 111 464 i to obłożenie wynosi 124%. To pokazuje olbrzymie zapotrzebowanie na dzienne formy wsparcia, na przykład dzienne domy pobytu czy też kluby seniora. Natomiast placówki całodobowe, takie jak DPS, odnotowują miejsca wolne, co oczywiście, jak na pewno będziemy dalej dyskutować, może wynikać z faktu, kto jest płatnikiem tego miejsca pobytu.

Idźmy dalej – aktywizacja osób starszych. Mieszkańcy miast, zwłaszcza większych, oczywiście częściej angażują się w działalność choćby uniwersytetów trzeciego wieku, a mieszkańcy wsi na przykład angażują się czy też aktywnie uczestniczą w działalności kół gospodyń wiejskich, czy też zespołów ludowych, co jest naturalne, bo uniwersytety trzeciego wieku przede wszystkim funkcjonują od wielu lat w dużych miastach – w ogóle w miastach – natomiast na wsiach powstają KGW, stąd są to naturalne miejsca do aktywizacji, można powiedzieć, w zasięgu ręki.

Jeśli chodzi o kompetencje cyfrowe osób starszych, w 2023 r. z internetu korzystało 62% osób w wieku 60 do 74 lat wobec 61% w roku poprzednim. Ale, co jest w czerwonej ramce, jedynie 15,4% osób w wieku 60–74 lat posiadało przynajmniej podstawowe kompetencje cyfrowe. Tutaj mogę dopowiedzieć, że jednym z priorytetów programu „Aktywni+” jest priorytet dotyczący wykluczenia cyfrowego i po raz pierwszy właśnie, rozpatrując oferty, środki przeznaczone na ten program podzielono również tak, żeby liczba pieniędzy na ten priorytet była porównywalna do priorytetów na przykład związanych z aktywnością społeczną, na które zawsze jest większe zapotrzebowanie.

Rynek pracy. Osoby aktywne zawodowo w wieku 60–89 lat stanowiły 8,1% ogółu aktywnych zawodowo osób w wieku od 15. do 89. roku życia. W 2024 r. 1,4 mln osób w wieku 60–89 lat było aktywnych zawodowo, a 7,9 mln biernych zawodowo. Współczynnik aktywności zawodowej w tej grupie wyniósł 15,4%.

Sytuacja zdrowotna osób starszych. Widzimy, że w 2023 r. lekarze udzielili osobom starszym ponad 108 mln porad w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, ponad 63 mln porad w podstawowej opiece zdrowotnej, ponad 39 mln porad lekarskich w opiece specjalistycznej i ponad 5 mln porad stomatologicznych. Przeciętny czas oczekiwania, jeśli chodzi o zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze, to 84 dni, a jeśli chodzi o zakłady opiekuńczo-lecznicze, to 90 dni.

Liczba oczekujących. Jeśli chodzi o ZPO, to jest ponad 3 tys. oczekujących, a w ZOL to jest 12 tys., więc łącznie możemy powiedzieć, że do placówek leczniczych opieki całodobowej oczekuje ponad 15 tys. osób, a w poprzednim slajdzie mówiliśmy o tym, że na przykład w domach pomocy społecznej nie wszystkie miejsca są wykorzystane. To wykorzystanie jest na poziomie – z tego, co ja pamiętam – 97%. Dokładnie tak.

Opieka długoterminowa. ZPO lub ZOL w 2023 r. było 466, ZPO lub ZOL dla pacjentów wentylowanych mechanicznie – 59. W ramach świadczeń z zakresu opieki długoterminowej pacjentom w wieku 60 lat i więcej udzielono ponad 9 mln wizyt pielęgniarstwa lub fizjoterapeuty. Opieka domowa – udzielono ponad 3 mln porad lekarskich i sprawozdano ponad 25 mln osobodni.

Jeśli chodzi o prognozy GUS, które są wyznacznikiem całej polityki senioralnej tak naprawdę na lata, dekady. W 2023 r. zgodnie z najnowszymi prognozami osób po 60. roku

życia, przewiduje się, będzie 27,7%, w 2040 r. – 32,5%, w 2050 r. – 37,4% i w 2060 r. – 38,4%, więc prawie 40%.

Na koniec chciałabym przedstawić bardzo krótkie i ogólne rekomendacje wynikające z tych danych. To, co wydaje się najpilniejsze, w sytuacji, kiedy społeczeństwo będzie szybko się starzało i to starzenie szczególnie będzie przyspieszało w grupie osób najstarszych, bardzo ważny jest rozwój usług w ramach opieki długoterminowej, oczywiście ze szczególnym uwzględnieniem usług w miejscu zamieszkania. Tutaj widzimy bardzo duży deficyt.

Następnie przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez tworzenie warunków do włączania większej liczby osób starszych w aktywności społeczne. Oczywiście jest, że im więcej jest osób aktywnych społecznie czy zawodowo, tym mniej osób potrzebuje tak naprawdę później tego wsparcia w placówkach ochrony zdrowia.

Następnie w sytuacji, kiedy coraz więcej mamy wokół siebie osób starszych, których bliscy nie mieszkają z nimi, myślę, że takim naszym wspólnym zadaniem jest wsparcie integracji wewnątrz- i międzypokoleniowej w ramach organizacji i promocji działań społecznych ze szczególnym uwzględnieniem lokalnego potencjału, a więc wszelkie działania międzypokoleniowe, można rzec, są dzisiaj na wagę złota.

Kolejna rekomendacja – aktywizacja starszych pracowników, tak by zgodnie ze swoimi potrzebami jak najdłużej mogli uczestniczyć w życiu społecznym i zawodowym. Bardzo często jest tak, że osoby, które już zbliżają się okresu ochronnego, sygnalizują, że tuż przed tym okresem tracą swoje miejsce pracy, więc ważne jest ich zabezpieczenie i umożliwienie im pełnego uczestnictwa w tym życiu społecznym i zawodowym.

Ponadto zapobieganie wykluczeniu cyfrowemu wśród osób starszych poprzez organizację zajęć z zakresu nabywania kompetencji cyfrowych. W sytuacji powszechnej cyfryzacji, która ma miejsce, czy to kwestia bezpieczeństwa, związana na przykład z potrzebą zastrzeżenia swojego PESEL, którego dokonuje się poprzez mObywatela... Trudno jest mówić o tego typu aktywnościach, jeśli nie ma się możliwości czy też nie potrafi się obsługiwać internetu lub komputera, dlatego tego typu zajęcia są ważne i muszą być prowadzone na coraz większą skalę. Jest pięć rekomendacji, które wyznaczają w mojej ocenie kierunki działań na najbliższe lata w polityce senioralnej.

Tyle ze swojej strony. Rozumiem, że w trakcie dalszej części posiedzenia Komisji na pewno będą pytania i myślę, że szczegółowo będę mogła – jeśli będę w stanie – na nie odpowiedzieć. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dziękuję, pani minister.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa... Oczywiście najpierw posłowie. Ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos?

Bardzo proszę, pan poseł Stanisław Szwed. Proszę uprzejmie i ewentualnie proszę o podniesienie ręki, żebym mogła zapisać państwa posłów. Proszę uprzejmie.

Poseł Stanisław Szwed (PiS):

Dziękuję bardzo.

Panie przewodnicząco, Wysoka Komisjo, pani minister, rozpatrujemy sprawozdanie z 2023 r., gdy jeszcze rządził rząd Prawa i Sprawiedliwości, i tak naprawdę sprawozdanie dotyczy tego okresu. Czy sprawozdanie będzie liczyło 600 czy 500, czy 400 stron, nie ma większego znaczenia. Ważniejsze jest to, co się w tych sprawozdaniach mieści.

Oczywiście od wielu lat, gdy przedstawiamy to sprawozdanie, jest podejmowana dyskusja, czy ta informacja ma być przedstawiana w takiej formie – myślę, że zawsze jest czas, żeby na ten temat dyskutować. Nasi eksperci komisji w swoich opiniach też to zawierają, że sprawozdania są może za obszerne, ale generalnie podnoszą ten zarzut, że z tych sprawozdań wyciąga się mało wniosków, i myślę, że to jest główne, bo sprawozdanie ma to na celu, żebyśmy z tych sprawozdań wyciągali konkretne wnioski, które później realizujemy, bo można tutaj z roku na rok te same informacje przekazywać.

Wiemy, że udział kobiet w populacji w Polsce jest wyższy – on jest tutaj na poziomie 107 kobiet na 100 mężczyzn. W wieku 60 plus jest on zdecydowanie wyższy. Jeszcze trudniejsza jest sytuacja kobiet, jeżeli popatrzymy na sytuację kobiet na wsi. Tam już jest ona naprawdę bardzo trudna. Oczywiście też w tym zakresie powinny iść nasze działania.

Jeśli chodzi o to, o czym pani minister mówiła, zawsze jest ten problem, że jeśli chodzi o DPS, ZOL tam zawsze jest ta różnica. Główna kwestia to jest kwestia finansowania. DPS są finansowane bądź to przez opiekunów, rodziny, bądź też przez gminę, która niechętnie to czyni. Jeśli chodzi o zakłady ZOL i ZPO, to są finansowane z Narodowego Funduszu Zdrowia, stąd też jest zawsze dosyć duża różnica, chociaż był taki okres, że DPS były przeciążone. Od wielu lat już niestety tak nie jest, ale też te zmiany, które wprowadzaliśmy ustawowo, aby ułatwić funkcjonowanie DPS, na przykład przez umożliwienie opieki wytchnieniowej, to są te działania, które podejmowaliśmy żeby też DPS wykorzystywać.

Także w tym celu została przygotowana strategia rozwoju usług społecznych. Myślę, że to jest bardzo dobry materiał do dalszych prac, bo oczywiście strategia nie powoduje, że od razu wszystko się zmienia, ale warto z tych materiałów skorzystać. Na pewno te wyzwania, o których tutaj też króciutko jest w tych rekomendacjach – rozwój usług w ramach opieki długoterminowej, na przykład domowej, bo dobrze to brzmi, ale jest bardzo trudne do wykonania, bo to są drogie działania czy usługi, które muszą być wykonywane.

Wiemy, że parę lat temu była dosyć mocna dyskusja, czy likwidować w ogóle DPS, czy wszystko przenieść na rozwój usług w miejscu zamieszkania. Wiemy, że to jest nierealne, czyli trzeba to łączyć: zarówno opiekę instytucjonalną, jak i opiekę w ramach opieki długoterminowej, ale nie tylko, również – tutaj zostało to podkreślone – kwestie dotyczące opieki dziennej, bo to też jest ważne. I te programy, które w dalszym ciągu są realizowane, zarówno program „Senior+” na tworzenie dziennych domów seniora czy klubów seniora – bardzo ważne, żebyśmy to rozwijali; jak się pani minister uda pozyskać większe środki, to myślę, że będzie z pożytkiem dla seniorów – jak i program „Aktywni+”, gdzie też, rozwijając między innymi te komponenty cyfrowe, ważne jest, żeby te środki były przekazane. W 2023 r. z programu „Aktywni+” skorzystało ponad 500 organizacji i myślę, że też jest to taki dobry przykład, że środki były dobrze wykorzystywane, właśnie aby rozwijać między innymi rozwój usług cyfrowych.

Sam materiał jak najbardziej jest nam potrzebny. Jest teraz pytanie, co dalej i myślę, że będzie okazja, żeby panią minister przepytać na tę okoliczność, bo wiemy, że zapowiedzi były i oczekujemy już na konkretne rozwiązania, które pani minister proponuje w obszarze wsparcia osób starszych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze.

O głos prosił również pan poseł Tadeusz Tomaszewski. Bardzo proszę.

Poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Pani przewodnicząca, szanowna pani minister, Wysoka Komisjo, zaproszeni goście, tę informację o sytuacji osób starszych rozpatrujemy, jak wspomniał przed chwilą pan poseł Szwed, już od kilku lat. Myślę, że teraz, w 2025 r., kiedy patrzymy na tę informację z perspektywy tamtego czasu, to oczywiście dostrzegam wiele pozytywnych działań, które miały miejsce, zwłaszcza jeśli chodzi o dochody osób starszych, czyli 13., 14. emeryturę, jednak znaczna część tych dochodów była zjedzona przez wysoką inflację. Niemniej jednak te świadczenia w dalszym ciągu są i wspierają oczywiście osoby starsze.

Dzisiaj chciałbym zapytać o rozwiązania systemowe. Pani minister wspomniała o tym, że w środowisku wiejskim te dochody są niższe, ale również i koszty życia są niższe, ale ja chciałbym zapytać o rozwiązanie systemowe. My się zgodziliśmy na projekt, że najniższa emerytura wypłacana z KRUS stanowi 90% emerytury najniższej z ZUS. To jest dzisiaj podnoszone w środowisku wiejskim jako pewien element niesprawiedliwości społecznej. Mówiliśmy o tym. Klub Lewicy składał nawet w tej sprawie stosowny projekt ustawy, ale niestety poprzednio koalicja uznała to za rzecz niepotrzebną, ale podkreślam, jak widać z tego zestawienia, to jest również sprawa ważna, jeśli chodzi o równe traktowanie osób pobierających świadczenia z ZUS czy KRUS.

Dzisiaj, kiedy... W niedzielę odwiedziłem jedną osobę leżącą niesamodzielną w gospodarstwie rolnym, to szukaliśmy DPS. Blisko obok, prywatny – 10 tys. zł, w publicznym – 8 tys. zł. Oczywiście z KRUS 30%, można sobie wyobrazić, jaka to jest kwota. Resztę – gmina lub rodzina. Nie ma tej możliwości. Brakuje też tej opieki w miejscu zamieszkania. Pojawiają się te usługi, ale te usługi, jak mówią osoby starsze, często samotne, nie

są realizowane na przykład w sobotę i niedzielę, kiedy właśnie te osoby potrzebowałyby tego wsparcia również mającego taki charakter psychologiczny. Oczywiście to jest zadanie nie państwa, tylko gminy. Rzecz w tym tylko, że obieg tych środków publicznych jest stosunkowo ograniczony.

Kolejna istotna sprawa to oczywiście służba zdrowia i to, co seniorzy zwłaszcza w tych organizacjach senioralnych podkreślają – dostęp do lekarzy specjalistów, ale także ze względu na trudną sytuację w NFZ kolejki tworzące się do zabiegów, takich jak operacja kolana, biodra. Trudno jest osobom w wieku 75–80 lat tłumaczyć, że jednak państwo jest w trudnej sytuacji, a oni mówią, że całe życie płacili składkę i płacą składkę zdrowotną, i oczekują tego wsparcia.

Na koniec chciałbym zapytać panią minister właśnie może o takie rozwiązania, nad którymi pani pracuje w polityce senioralnej. W pewnym momencie była mowa o bonie senioralnym. Jak ta inicjatywa się rozwija i kiedy ma szansę trafić do parlamentu? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dziękuję panu posłowi.

Pytanie do pani minister – czy pani teraz się chce odnieść, czy do wszystkich pytań?

Minister w KPRM Marzena Okła-Drewnowicz:

Pani przewodnicząca tu rządzi.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Nie, ja pytam, jak będzie pani wygodniej.

Minister w KPRM Marzena Okła-Drewnowicz:

A dużo jeszcze mamy pytań?

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Jeszcze kilka osób się zgłosiło do głosu.

Minister w KPRM Marzena Okła-Drewnowicz:

To może partiami będzie łatwiej.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

To bardzo proszę. Poproszę panią minister o odpowiedź.

Minister w KPRM Marzena Okła-Drewnowicz:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Tak, może tak będzie lepiej, bo wtedy będzie można zweryfikować jeszcze swoje pytanie.

Chciałabym odpowiedzieć panu posłowi Szwedowi. Rzeczywiście jest tak, że ta informacja jest przygotowana w oparciu o pewien szablon, który miał wcześniej miejsce. Jednak chyba mam dobrą informację w tym sensie, że już wystosowałam pisma do wszystkich resortów i instytucji, które przygotowują dane do informacji, z prośbą o wyznaczenie koordynatorów ze swojej strony do przygotowania informacji, tak żebyśmy mogli w ramach uzgodnień międzyresortowych z instytucjami publicznymi ustalić, jakie dane, jak je przygotowywać, jak je agregować, jak je analizować i opracowywać, żeby to była spójna informacja. Nie tak, że każdy wysyła automatem to, co ma, tylko tak, żebyśmy mogli te dane od razu w sposób bardziej analityczny zamieszczać w informacji. Takie pismo już podpisałam z prośbą do wszystkich resortów i instytucji publicznych, aby tacy koordynatorzy z imienia i nazwiska byli, że tak powiem, wskazani do pomocy w przygotowaniu tej informacji.

Ta informacja, też za 2024 r., będzie przygotowana z udziałem Rady do spraw Polityki Senioralnej, która działa przy ministrze do spraw polityki senioralnej. Rada zarekomendowała do prac nad opracowaniem tej informacji dwóch swoich przedstawicieli – jeden z przedstawicieli jest obecny na tej sali – a więc pana prof. Piotra Błędowskiego, za co bardzo dziękuję, i panią prof. Barbarę Szatur-Jaworską, tak żeby te dane też móc przy wsparciu ekspertów opracować i tak je zaprezentować, żeby one nie były tylko danymi statystycznymi podawanymi czysto informacyjnie, ale również przetworzonymi od strony analitycznej. Jak najbardziej takie działanie już podjęłam.

Jeśli chodzi o ten problem, o którym pan poseł mówił, czyli ZOL, gdzie od lat są kolejki, i teraz w DPS są wolne miejsca. Wiemy, że ten problem wynika z tego, że miejsce w ZOL jest finansowane w pełni przez NFZ, a w DPS oprócz tego, że 70% świadczenia – zresztą w ZOL też –

mieszkańca, pensjonariusza, pacjenta to jeszcze tak naprawdę tę lwią część płaci właściwie samorząd i jakąś niewielką część zwykle rodzina. Stąd właśnie jest ta różnica, natomiast my dzisiaj mamy do zrealizowania kamień milowy A.70, który mówi o koordynacji opieki długoterminowej.

Realizując ten kamień, mamy powołany zespół międzyresortowy. Tutaj, koło mnie, są panie dyrektorki z MZ i MRPiPS. Można powiedzieć, że przy jednym stole, tak jak tutaj, siedzimy i wypracowujemy rekomendacje, które mają na celu skoordynowanie tych dwóch systemów. Mam nadzieję, że uda nam się przyjąć te rekomendacje, tak żeby je zarekomendować do zmian, które są nieuniknione, bo inaczej będzie coraz więcej w DPS miejsc wolnych, a kolejki w placówkach leczniczych, ZOL i ZPO, będą coraz dłuższe. Więc nad tym jak najbardziej pracujemy. Jeśli ktoś zapytałby o termin, to od razu odpowiadam, że zgodnie z KPO termin realizacji tego kamienia milowego jest do końca tego roku. W kolejnej informacji, już za 2024 r., powinniśmy podać państwu stan realizacji tego kamienia.

Jeśli chodzi o nowe programy – tak, przygotowujemy nowe programy. Wtedy, kiedy będzie znany ich ostateczny kształt, wtedy będziemy oczywiście je prezentować. Z pewnością takie sprawdzone formy, jak w ogóle dzienne domy pobytu, na pewno znajdą się w nich, bo widać, że zapotrzebowanie na nie jest największe. Zresztą obłożenie jest ponad 100%.

Jeśli chodzi o pytanie pana posła Tomaszewskiego – stan przygotowania bonu senioralnego – odpowiadam, że jesteśmy już po etapie konsultacji społecznych. Jesteśmy w trakcie opracowywania uwag, podsumowywania opinii, wniosków, oczywiście ustosunkowujemy się do uwag, które zostały nadesłane z poszczególnych resortów między innymi i po zakończeniu tych prac prześlemy projekt ustawy do dalszych prac na szczeblu rządowym.

Jeśli chodzi o realizację tego rozwiązania, to bon senioralny jest również wpisany w kamień milowy, którego realizacja, tak jak opieki terminowej, ma się zakończyć do końca tego roku. Natomiast, nie czekając na to rozwiązanie w sensie ustawowym, w sensie takim, że już trafiają pieniądze do gmin i organizujemy tę formę wsparcia, właściwie w przyszłym miesiącu wspólnie z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej organizujemy już spotkanie z przedstawicielami instytucji zarządzających, tak by przygotować wytyczne i procedury do szkolenia kadry opiekunów. To jest olbrzymi problem – poszukać rąk do pracy tam, gdzie są bardzo tak naprawdę potrzebne i gdzie ich brakuje, czyli przede wszystkim na obszarach wiejskich. Głównie pan poseł mówił o przypadku tej pani, która oczekiwała właśnie na wsparcie, i ze wsparciem domowym było bardzo trudno, i właściwie tylko placówka całodobowa była jakąś alternatywą.

Jeśli chodzi o szczegółowe kwestie dotyczące czy to opieki pielęgniarstwa i domowej, czy usług opiekuńczych, to poprosiłabym tutaj panią dyrektorkę Dagmarę Korbasińską-Chwedczuk z MZ i panią dyrektorkę z MRPiPS, Annę Bielawską-Jutrzenkę, jeśli pani przewodnicząca pozwoli.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Proszę uprzejmie. Która z pań pierwsza chce zabrać głos?

To poproszę o przedstawienie się do protokołu.

Zastępca dyrektora Departamentu Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Anna Bielawska-Jutrzenka:

Dziękuję bardzo. Nazywam się Anna Bielawska-Jutrzenka, jestem zastępcą dyrektora Departamentu Pomocy Społecznej MRPiPS.

Szanowni państwo, zgodzę się z tym, co powiedział pan poseł. Podniósł kwestię usług opiekuńczych i cieszę się z tych danych, które przedstawiła pani minister, dotyczących, że się tak wyrażę, obłożenia placówek wsparcia całodobowego czy też wsparcia środowiskowego, powiedziałabym, dziennego. Te dane pokazują, że powinniśmy iść, i to się dzieje, w kierunku rozwoju usług środowiskowych szeroko rozumianych. Dane, które przedstawiła pani minister, pokazały, że z ośrodków wsparcia dziennego korzysta bodaj ponad 120% osób, co przekracza limit miejsc w tych placówkach. Natomiast jeśli chodzi o obłożenie DPS, jest to niespełna 100%, bo – o ile dobrze zapamiętałam – 97%. Zgadza się też ten fakt, który usłyszeliśmy, że DPS co do zasady są placówkami wsparcia całodobowego i, powiedzmy sobie szczerze, są po prostu stosunkowo dość drogie, bo opłaty są średnio od 6 do 10 tys. zł, a nawet więcej.

Ja chciałabym się skupić na tych usługach środowiskowych z terenów wiejskich – to, co pan podniósł, bo myślę, że to jest aspekt bardzo ważny i wszyscy zdajemy sobie z tego

sprawę, że w tych małych miejscowościach bądź obszarach wiejskich być może tych usług nie ma albo one nie docierają. To, co pan powiedział o tej osobie samotnej schorowanej, która wymagała takiego wsparcia. Stąd też w ramach jednego z programów – tych programów jest naprawdę wiele – w ramach „Korpusu wsparcia seniorów” od ubiegłego programu jest taki zapis, że w ramach usług opiekuńczych też współfinansujemy usługi sąsiedzkie. To właśnie polega, drodzy państwo, na tym, żeby dla tych osób samotnych, opuszczonych gdzieś z obszarów wiejskich nie szukać opiekunki gdzieś daleko albo też aby samorządy nie miały problemu, żeby niejako wysłać tę opiekunkę do obszarów odległych, tylko aby faktycznie pomoc tę osoby uzyskały od osób zaufanych, mieszkających w pobliżu. To jest pierwsza kwestia.

Druga kwestia jest taka – nie chciałabym wychodzić poza kompetencje departamentu, który przyszło mi tutaj reprezentować, ale jest też wiele różnych innych programów rządowych, które gwarantują pomoc opiekunek, również w soboty, niedziele i święta, jak chociażby wspomniany tutaj „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” czy „Opieka wytchnieniowa”.

Ja też chciałabym podzielić się z państwem moim doświadczeniem, bo przez wiele lat pracowałam w samorządach, zarówno wiejskim, jak i miejsko-wiejskim, i my tam rozwijaliśmy szeroko usługi środowiskowe, głównie na obszarach wiejskich. Korzystaliśmy z programów, które tutaj reprezentuje pani minister, a mianowicie „Senior+”. Te dane pokazały, że faktycznie jest potrzeba uruchamiania placówek wsparcia dziennego na obszarach zarówno wiejskich, jak i miejskich, i myślę sobie, że wszyscy, jak tutaj siedzimy, powinniśmy dążyć do tego, co też czynimy w Ministerstwie czy też tutaj w KPRM, jeśli chodzi o panią minister, ażeby wyjść do samorządów i mówić o tych rozwiązaniach, które proponujemy, a które są zgodne z obowiązującymi tendencjami. Dziękuję bardzo.

Dyrektor Departamentu Równości w Zdrowiu Ministerstwa Zdrowia Dagmara Korbasińska-Chwedczuk:

Dagmara Korbasińska, Departament Równości w Zdrowiu MZ.

Proszę państwa, jeżeli chodzi o opiekę zdrowotną nad osobami w wieku starszym, w tej chwili skupiamy się przede wszystkim nad rozwojem takich form opieki zdrowotnej, które są najbliższe miejsca zamieszkania, czyli nad formami dziennej opieki zdrowotnej. Opieka ta jest zdecydowanie korzystniejsza dla seniora, dlatego że pozwala mu jak najdłużej funkcjonować w jego środowisku rodzinnym, społecznym, co jest dla niego zdecydowanie zdrowsze. Powoduje, że osoba starsza może zdecydowanie lepiej realizować swoje role społeczne i jest to korzystniejsze z punktu widzenia w szczególności zdrowia jego mózgu i realizacji potrzeb społecznych.

Jeżeli chodzi o rozwój opieki długoterminowej, niezależnie od tego widzimy, że w naszym systemie łóżek opieki długoterminowej jest za mało i wskaźnik ten jest niższy niż w innych krajach Unii Europejskiej, wobec tego, korzystając ze środków z KPO i uwzględniając fakt, że coraz więcej świadczeń zdrowotnych jest udzielanych w trybie dziennym, część podmiotów leczniczych, realizujących opiekę w formach stacjonarnej opieki zdrowotnej, będzie w tej chwili ze wsparciem środków europejskich przekształcana w ZPO i w ZOL.

Niezależnie od tego skupiamy się na rozwoju form domowych, pielęgniarstwa opieki domowej i w sytuacjach szczególnych opieka ta może być zapewniana nie tylko od poniedziałku do piątku, ale również w soboty i niedziele. Jest ona każdorazowo dostosowywana do potrzeb pacjenta i wynika z jego stanu zdrowia. Opieka zdrowotna w tym zakresie obejmuje również opiekę nad osobami wentylowanymi mechanicznie, przebywającymi w domu, i pozwala to osobom w tej bardzo trudnej sytuacji spędzić okres choroby z osobami bliskimi w domu rodzinnym.

Jeszcze jedna rzecz, którą chciałabym uzupełnić, żeby nie było tutaj niezrozumienia pewnych rzeczy – opieka zapewniana w domu pacjenta z punktu widzenia systemu jest opieką istotnie tańszą. Opieka zapewniana w stacjonarnych podmiotach jest opieką droższą. Tak jak mówię, ma ona jeszcze ten element, że wyrывa tego bliskiego ze środowiska rodzinnego.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Teraz o głos poprosiła pani poseł Maja Nowak. Bardzo proszę.

Posel Maja Ewa Nowak (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo.

Pani minister, ja mam właśnie kilka pytań w związku z tą deinstytucjonalizacją, bo wiemy, że jest wymóg Komisji Europejskiej dotyczący jej wdrażania, i też z prawem wyboru życia poza instytucją, więc pierwsze moje pytanie, czy są plany dotyczące rozwoju w każdej gminie mieszkalnictwa społecznego dla seniorów, mam tu na myśli mieszkania społeczne na wynajem. Czy trwają prace nad takimi rozwiązaniami? Na przykład we współpracy z Ministerstwem Rozwoju i Technologii.

Kolejne pytanie – jakie kroki podejmuje pani minister, aby właściwie w każdej gminie były tworzone zgodnie z ideą deinstytucjonalizacji lokalne plany deinstytucjonalizacji, które uwzględniałyby zapotrzebowanie seniorów na usługi społeczne w miejscu zamieszkania? Czy współpracują państwo z MZ na przykład w celu koordynacji oraz umożliwiania dostępu do informacji dla seniorów, którzy wychodzą ze szpitala i potrzebują wsparcia różnego rodzaju? Z różnych przyczyn wsparcia. Nie można też pełnej odpowiedzialności za kwestie medyczne zrzucać na rodziny i tego głównie dotyczy moje pytanie.

Jak wygląda sytuacja dziennych domów opieki medycznej? Bo – jak wiadomo – miały być odpowiedzią na kwestię wsparcia seniorów i ich rodzin w opiece medycznej właśnie po to, żeby mogli pozostawać w swoich miejscach zamieszkania. Ponadto czy przeprowadzona była jakaś kalkulacja finansowa dotycząca wsparcia seniorów w ich środowisku? Czy były liczone koszty wsparcia właśnie w środowisku, w mieszkalnictwie wspomagany w stosunku do DPS? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dziękuję, pani poseł.

Bardzo proszę, pani poseł Barbara Oliwiecka.

Posel Barbara Oliwiecka (Polska2050-TD):

Dziękuję ślicznie, pani przewodnicząca.

Pani minister, pani poseł Nowak w dużej mierze zadała te pytania, o które mi chodziło. Chodziło mi właśnie o mieszkania wspomagane dla seniorów jako taką alternatywę. Tutaj już padło również o porównanie kosztów – czy jest to skalkulowane, jaka jest różnica pomiędzy najdroższą formą, czyli DPS, a mieszkaniami chronionymi? Pytanie: jak wygląda realizacja programu właśnie tych mieszkań chronionych? W jakim montażu finansowym one ewentualnie będą powstawać, ale to już jest właśnie tylko dopełnienie pytań pani poseł Nowak.

Drugie pytanie – ogromnym problemem, dobrze wiemy, jest samotność wśród seniorów. Pytanie: czy są jakieś programy, środki właśnie na takie projekty, może międzypokoleniowe, miękkie, żeby faktycznie zapobiegać tej samotności osób starszych jeszcze sprawnych, samodzielnych? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dziękuję, pani poseł.

Bardzo proszę, pani poseł Katarzyna Królak.

Posel Katarzyna Królak (KO):

Pani minister, pani przewodnicząca, ja się zgodzę z panem posłem Szwedem w odniesieniu do projektów „Aktywni+” i „Senior+”. Bardzo się cieszę, że koalicja Platformy Obywatelskiej i Polskiego Stronnictwa Ludowego wprowadziła programy, które się wcześniej nazywały „ASOS” i „WIGOR”. Ponieważ zawodowo zajmowałam się pisaniem i realizacją projektów, mogę z całą odpowiedzialnością powiedzieć, że one się wielce nie zmieniły. W kontekście tych projektów chciałabym zadać pytanie, ponieważ podkreślane jest bardzo często, że potrzeba wsparcia i aktywizacji dotyczących kompetencji cyfrowych, ale też i pani minister mówiła o takich kompetencjach podstawowych, ogólnych również, szczególnie na terenach wiejskich, mówi się także o deinstytucjonalizacji.

Ja bym się chciała dowiedzieć, czy trwają prace nad nowym okresem finansowania programów skierowanych do seniora. I to, co jest bardzo ważne, jeżeli mówimy o centrach usług społecznych, czyli przekazywaniu NGO, organizacjom pozarządowym działań związanych z aktywizacją, z zapewnieniem i realizacją usług społecznych, we wcześniejszym programie „WIGOR”, powstałym w 2015 r., i później w programie „Senior+” uprawnione

do składania wniosków były tylko samorządy. Czy trwają prace nad tym, by organizacje pozarządowe, na przykład w partnerstwie z samorządami, mogły tworzyć takie ośrodki dla seniorów? Bardzo dziękuję... A jeśli chodzi o program „Aktywni+” – muszę to powiedzieć – w 2023 r., bo o nim mówimy, to na ten program spuściłabym zasłonę milczenia, panie pośle. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Przepraszam, o jakim programie pani poseł mówiła? Nie dosłyszałam, na który zwróciła pani uwagę.

Poseł Katarzyna Królak (KO):

„Aktywni+” – program dla organizacji pozarządowych, gdzie wnioski dostały o połowę mniejsze dofinansowanie niż eksperci i były w kontekście mapy szczególnie dofinansowane. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Szanowna pani poseł, zanim oddam głos kolejnemu posłowi, który zapisał się do zabrania głosu, odpowiem, że jeżeli chodzi o realizację tego programu, to akurat państwo na ten temat może zamilknąć i nic nie mówić, ponieważ w 2024 r. ten program pozbawił tak naprawdę organizacje pozarządowe możliwości wykorzystania środków i prowadzenia zajęć różnorodnych. Jednak przede wszystkim pozbawił seniorów na przestrzeni zdecydowanej większości roku kalendarzowego tego, by brać udział w różnego rodzaju spotkaniach, zajęciach, także wspierających, dlatego że ogłosiliście państwo ten program po ponad połowie roku kalendarzowego, gdzie proszę pamiętać, że on jest dedykowany na cały rok i proszę też pamiętać, że po rozstrzygnięciu tak naprawdę zostało kilka miesięcy – dwa, trzy miesiące – na jego realizację.

Poseł Katarzyna Królak (KO):

Pani przewodnicząca...

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo proszę, pani poseł, zechce pani...

Poseł Katarzyna Królak (KO):

A mogę *ad vocem* tylko?

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Zechce pani wyłączyć mikrofon?

Dziękuję uprzejmie.

Dobrze nam się pracowało od momentu rozpoczęcia pracy połączonych Komisji. Pani wykopuje tutaj niestety takie tematy, które muszą być kością niezgody, ale pragnę zwrócić uwagę, że zupełnie niepotrzebnie pani to robi, bo to bardzo uderzyło w pani formację. Należało ten program rozstrzygnąć dużo wcześniej i dać możliwość organizacjom pozarządowym na prowadzenie projektów, a seniorom na to, by mogli z nich skorzystać.

Bardzo proszę...

Nie, ja nie przewiduję formuły *ad vocem* z przewodniczącym w tej chwili.

Bardzo proszę, pani poseł Wioletta Kulpa.

Poseł Wioletta Maria Kulpa (PiS):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Nie będę wracać do tych tematów, które już były poruszane, bo wiele z tych punktów już było omówionych, natomiast ja powiem ze swojego doświadczenia, ze swojego podwórka, miasta, w którym żyję i funkcjonuję, i gdzie wcześniej były organizowane różne programy.

Otóż wiemy doskonale, że seniorzy z biegiem czasu zmienili się, są coraz bardziej aktywni, coraz dłużej aktywni w swoim wieku. Bardzo rozwijają się uniwersytety trzeciego wieku i mnóstwo organizacji, również NGO, poszukuje różnych programów, z których może aktywizować swoich współpracowników, osoby, do których docierają, beneficjentów – myślę między innymi o dostępie do kultury. Podam przykład Płocka. Kiedy mieliśmy granty i niektóre organizacje pozarządowe mogły zorganizować wyjście do kina, do teatru dla tych osób – szczególnie do teatru – to się cieszyło olbrzymim zainteresowaniem. To też jest ważne, żebyśmy otwierali się na tego typu aktywność i nie myśleli wyłącznie w kontekście DPS. Oczywiście one

i domy dziennego pobytu są ważne, ale chodzi mi o aktywizację osób starszych, które są bardzo długo aktywne cały czas i chcą uczestniczyć w życiu społecznym poprzez różne aktywności.

Oddziały geriatryczne – temat jest z tego, co wiem, bardzo długo już omawiany i wiem oczywiście, że lekarze geriatrzy potrzebują tego cyklu na wykształcenie ich i przygotowanie do wykonywania odpowiedzialnie swojego zawodu. Natomiast proszę też powiedzieć, czy w jakiś sposób jest przygotowywany być może program z MZ w tym zakresie, bo wiemy doskonale o tym, że ta pomoc jest potrzebna, a w świetle tego... Nie wiem, czy państwo oglądaliście ostatnią konferencję prasową, którą zorganizowali lekarze – to było zatrważające, w jaki sposób tak na dobrą sprawę podchodzi się do opieki medycznej osób starszych w szpitalach. W zasadzie to nie jest leczenie, tylko udawanie, że leczymy. Przynajmniej z tego tak wynikało.

Jeśli chodzi o DPS i te olbrzymie koszty, to, co mówił pan poseł Tomaszewski w kontekście 8 bądź 10 tys. zł w prywatnym ośrodku, to powiem tak – proszę państwa, opiekunowie to też jest problem: z zatrudnianiem tych pracowników. Jak pamiętam, i to chyba można przeanalizować przez pryzmat DPS zarządzanych przez starostwa, że kiedyś, jeszcze do 2015 r., ci pracownicy nie mieli nawet najniższego wynagrodzenia, bo były stosowane tzw. dodatki wyrównawcze, które miały doprowadzić do tego, że ten pracownik w końcu otrzymywał to najniższe wynagrodzenie. Być może gdzieś tu dotykamy problemu, szczególnie w przypadku starostw, które nie dysponują jakimiś dużymi środkami finansowymi – oni również oszczędzają środki na wynagrodzenia i tym samym nie ma chętnych pracowników na opiekunów w DPS, a to nie jest łatwa praca, to naprawdę jest ciężka praca.

Jeszcze jedna kwestia w kontekście domów dziennego pobytu – ja taką propozycję daję do Ministerstwa – może zwróćcie się państwo do samorządów, które w dużej mierze... Były likwidacje szkół w poszczególnych miastach mniejszych czy większych, zresztą teraz też słyszę, że w niektórych mniejszych miastach są likwidowane szkoły. To też jest dobry pomysł – adaptacja takiego budynku właśnie na dom dziennego pobytu. Nie trzeba budować, tylko trzeba zaadaptować i wtedy być może uruchomienie jakichś dodatkowych środków z rządu na adaptację tego typu budynków byłoby też rozwiązaniem dla samorządu. Uruchomienie takiego programu po analizie budynków na przestrzeni ostatnich, nie wiem, dwóch, trzech lat byłoby szansą na to, żeby niektóre wykorzystać właśnie w tych celach aktywizacji i zagospodarowania dziennego czasu osób starszych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Bardzo proszę, pani poseł Lidia Burzyńska.

Poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Pani przewodnicząca, pani minister, ja nie uczestniczyłam od początku, gdy pani minister była łaskawa przedstawić to sprawozdanie, niemniej jednak pozwolę sobie powiedzieć na początku coś takiego – jest takie powiedzenie, które wybrzmiewa i właściwie jest respektowane przez wszystkie środowiska – papier wszystko przyjmuje. Statystyka mówi, że jest zadowolająca.

Tak więc, pani minister, ja mam takie pytanie – proszę mi powiedzieć, bo usłyszałam tutaj takie oto stwierdzenie, że seniorzy na terenach wiejskich owszem mają mniejsze uposażenia, ale mniej wydają na życie. Nie wiem, pani minister, czy to jest wiadomo, że utrzymanie seniora jest tańsze. Może będziemy teraz porównywać te dwie sfery życia, seniora miejskiego i wiejskiego, gdzie senior miejski, jeżeli pójdzie do przychodni, a wiadomo, że ten wiek ma swoje prawa i wizyty lekarskie są często, jak również wizyty w przychodniach specjalistycznych – czy senior z miasta, jadąc tramwajem, więcej pieniędzy straci, czy senior z terenów wiejskich, którego trzeba dowieźć samochodem, poświęci więcej funduszy i więcej czasu? To po pierwsze, więc tutaj bardzo proszę o wyjaśnienie, na jakiej podstawie funkcjonowanie i utrzymywanie seniora na terenach wiejskich jest zdecydowanie tańsze niż w mieście. Szanowna pani minister, wiadomo, że jeżeli senior mieszka sam w domu, to on ten dom musi utrzymać. Ten dom musi opalić, mieć energię, a teraz energia... Jest taki krążący mem, właściwie prawdziwy, że kiedyś bano się zgasić światło, a teraz to się trzeba bać otworzyć fakturę i zaświecić światło.

Drugie moje pytanie, szanowna pani, to są usługi sąsiedzkie. Ja się bardzo cieszę, że takie trendy... Bo to jest bardzo istotne i to bez wątpienia jest zdecydowanie tańsza forma pomocy seniorom niż utrzymanie go w DPS, ale jaka jest forma przekazu dla tego seniora z terenów wiejskich, bo, proszę pani, to, co powiedziałam na początku – papier wszystko przyjmuje – GOPS, gminy mają tę informację, ale jak ta informacja dociera do seniora z terenów wiejskich, który jest sam, który nie ma wsparcia, czyli jeżeli chodzi o informację, że takie usługi sąsiedzkie są. Natomiast w jaki sposób GOPS trafiają, bo wiadomo, że gminne ośrodki pomocy nie są li tylko instytucjami pracującymi od 7.00 do 15.00, ale działającymi również w środowisku.

Następne i trzecie pytanie – czy są prowadzone, pani minister, rozmowy z samorządami, tak aby samorządy nie tylko wiedziały o realizacji programów wspierających seniorów z terenów wiejskich, ale żeby te samorządy je realizowały? Bo co innego wiedzieć, a co innego działać. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Czy jeszcze ktoś z państwa posłów chce zabrać głos?

Bardzo proszę, pani poseł Cicholska. Proszę uprzejmie.

Posel Anna Ewa Cicholska (PiS):

Dziękuję.

Szanowna pani przewodnicząca, państwo przewodniczący, Wysokie Komisje, pani minister, ja praktycznie codziennie mam kontakt z seniorami ze środowiska wiejskiego i rzeczywiście niech pani przyjmie tę informację ode mnie, że sytuacja seniorów, szczególnie w środowisku wiejskim jest, można powiedzieć, bardzo drastyczna, nawet tak mogę to określić.

Są seniorzy, którzy nie mają nawet takiej możliwości, żeby dojechać do lekarzy specjalistów. To są naprawdę fakty. Tu wiele moich koleżanek, kolegów ze swojego terenu przedstawiło sytuację i musimy rzeczywiście ponad wszelkimi podziałami pochylić się na tym problemem. W rozmowie z samorządowcami odczuwam taką ogromną przepaść, że brak jest może dogłębnej współpracy pomiędzy samorządem a ministerstwem, więc w jakiś sposób powinniśmy koordynować te działania i rzeczywiście seniorom, szczególnie ze środowisk wiejskich, należy się wsparcie.

Ja na ostatniej Komisji Polityki Senioralnej też rozmawiałam na temat bezpieczeństwa, wykluczenia, ale i dostępu do mediów, internetu. Możemy w to włączyć w porozumieniu z samorządem czy młodzież, czy też szkoły gminne, wiejskie. Po prostu są różne sytuacje, gdzie można rzeczywiście los seniorów, szczególnie ze środowiska wiejskiego, poprawić nawet w sposób bezkosztowy, tylko – tak jak wskazałam – pani minister, żeby była większa współpraca pomiędzy ministerstwem a samorządem. Dziękuję. To jest z moich obserwacji.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, pani poseł, za ten głos.

Bardzo proszę, pan poseł Piotr Kandyba.

Ja jestem jeszcze też zapisana na tej liście i zamykam listę posłów. Zwracam tylko państwu uwagę na to, że o 19.30 Komisja Polityki Społecznej i Rodziny ma przewidziane posiedzenie. Oczywiście chcemy to posiedzenie połączone kontynuować, ale prosiłabym po prostu o większą zwięzłość.

Bardzo proszę, pan poseł Piotr Kandyba.

Posel Piotr Kandyba (KO):

Dziękuję bardzo, szanowna pani przewodnicząca.

Szanowni państwo, ja mam dwa krótkie pytania. Pierwsze – ktoś z państwa wspomniał o wsparciu w budowie albo wyposażeniu DPS. Jest duże zapotrzebowanie też ze strony prywatnych przedsiębiorstw i tutaj mam pytanie: czy istnieje w ogóle jakakolwiek forma wsparcia w jakimkolwiek ministerstwie, a może jakieś fundusze unijne?

Drugie pytanie – jest dużo prywatnych domów opieki, które funkcjonują bardzo dobrze, mają odpowiednie pozwolenia, kadre, ale też dostają sygnały, że jest dużo domów pomocy, opieki, które działają nie do końca zgodnie z prawem. Kto kontroluje takie domy i jaka jest możliwość szkolenia kadry? Bo chyba nawet tutaj jest bardzo duży problem. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle.

Jeszcze króciutko mój głos. Pani minister, ja będę miała dwa krótkie pytania, ale poproszę o odpowiedź na nie na piśmie w jak najkrótszym terminie, w jakim będziecie państwo mogli na te pytania odpowiedzieć.

Chcę tylko krótko zwrócić uwagę na pewne kwestie dotyczące tej informacji. Zabrakło mi w informacji, a właściwie nie w informacji, tylko w prezentacji pani minister, danych o takich programach, jak „Leki 65+”. Wcześniej był to program „Leki 75+”, program wdrożony przez rząd Prawa i Sprawiedliwości. „Leki 65+” – mamy tutaj informację, ona jest króciutka. Chciałabym poprosić o uzupełnienie, bo nie mamy danych dotyczących liczby medykamentów, które zostały wydane seniorom nieodpłatnie. Próbuję znaleźć, ale w tym dokumencie w ogóle bardzo trudno jest znaleźć cokolwiek. Mamy tutaj zwiększone finansowanie – ilu seniorów skorzystało w 2023 r. po 75. roku życia, ilu po 65. roku życia? Ja uprzejmie poproszę – rozumiem, że chodzi tutaj o resort zdrowia – o takie szczegółowe uzupełnienie, to znaczy jak długa jest ta lista, ile specyfików na niej się znalazło, ilu seniorów w wieku 65 plus i 75 plus po tym rozszerzeniu programu skorzystało czy ile wydano opakowań leków. O to uprzejmie poproszę.

Kolejna kwestia – o programie „Senior+” też zabrakło mi szczegółowej informacji. Myślę, że ten program zasługuje na to, żeby znalazł się o nim chociaż jeden slajd w prezentacji, na takie podsumowanie. Programu „Aktywni+” również mi zabrakło, szkoda, pani minister.

Bardzo dziękuję panu posłowi Tomaszewskiemu za pytanie o bon senioralny, ponieważ minęło już ponad 400 dni rządu, a bon senioralny był wpisany jako jeden ze 100 konkretów na 100 dni, a wciąż, pani minister, jest jak Yeti. Wszyscy z rządu o nim mówią, ale nikt go nie widział, jeśli chodzi o społeczeństwo, i wciąż nad tym ubolewam, bo tylko słyszę o konsultacjach, odpowiedziach, debatach, rozmowach. Podkreślam, ponad 400 dni rządu, i dlatego bardzo panu posłowi Tomaszewskiemu za to pytanie dziękuję i panie pośle – do pana posła Tomaszewskiego – z takim bardzo smutnym uśmiechem, niestety lekarz do seniorów nadal nie dzwoni, mimo że miał dzwonić i pytać, jak się czują, chyba że dzwoni po to, żeby przełożyć albo odwołać termin wizyty.

Kolejna sprawa, pani minister, to kwestia dotycząca samego układu tego dokumentu. Wiele tych dokumentów widziałam, myślę, jak wielu spośród państwa posłów. Jestem dziesiąty rok posłem, dziesiąty rok pracuję w Komisji Polityki Senioralnej, więc nad tymi informacjami pracowaliśmy. Konstrukcja tego dokumentu jest szalenie chaotyczna. Tutaj jest trudno cokolwiek znaleźć. Numeracja poszczególnych działów rozpoczyna się od początku i nie jest to coś... Moja prośba, żeby kolejny dokument nie miał takiej formuły. Państwo postawiliście na jakiś taki bardzo nowatorski pomysł, niemniej jednak takie konstrukcje nie są przyjęte, jeśli chodzi o przygotowywanie jakichkolwiek dokumentów.

Bardzo zasmuciło mnie to, bo doradcy stali Komisji wypowiedzieli się na temat tego dokumentu w sposób negatywny. Między innymi poruszano takie kwestie, jak to, że – prezentując dane – włączono do populacji seniorów, a wiemy, że w świetle ustawy są to osoby w wieku 60 plus, osoby 50 plus na przykład. W kilku miejscach mamy tego typu informację, więc to jest szalenie też niepokojące, jak ten dokument był przygotowywany.

I żeby nic mi nie umknęło, to jeszcze jedna kwestia – odczytam z opinii jednego z ekspertów zasmucającą konstatację, tylko pozwólcie państwo, że otworzę, bo nie mogę tego dokumentu otworzyć, złośliwość po prostu... Jakiś chochlik się wkradł. Dajcie mi państwo szansę, otworzę go jeszcze raz. Brzmi to mniej więcej tak: „Dokument nie dostarcza żadnych nowych danych dotyczących sytuacji osób starszych w Polsce. Sejmowa Komisja Polityki Senioralnej wielokrotnie analizowała podobne dane, z tym że bardziej aktualne. W dokumencie nie przedstawiono i nie podjęto ważnych, bieżących tematów związanych z sytuacją seniorów w Polsce. Zasadne wydaje się rozważenie zmiany formuły sporządzania dokumentu w kolejnych latach oraz jasne określenie jej celu i adresata”. Tutaj serdeczne podziękowania dla pana prof. Piotra Błędowskiego za to, że pan profesor włączył się i zaproponował właśnie przygotowywanie, zresztą również jako ekspert, i na życzenie Komisji przedstawienie innej koncepcji tej informacji.

A teraz te pytania, o odpowiedź na które prosiłam panią minister na piśmie – w jaki sposób państwo zamierzacie realizować te rekomendacje i cele, które państwo przedstawiliście? Pani minister sama powiedziała, że one są bardzo ogólne. Tak, mamy tutaj tylko cztery punkty. Jak państwo chcecie te cele realizować?

Kolejne moje pytanie, także proszę o odpowiedź na piśmie – czy zamierzacie państwo kontynuować programy wdrożone przez rząd Prawa i Sprawiedliwości, dedykowane seniorom. Czy środki na realizację tych programów będą zwiększone i czy aby nie zamierzacie państwo tych środków zmniejszać?

Teraz, szanowni państwo, pytania od strony społecznej. Gorąca moja prośba o zwiększenie, jeśli chodzi o pytania, bo jeszcze odpowiedź pani minister, a tam już państwo czekają na kolejną Komisję.

Proszę bardzo, pan Jerzy Płókarz, Krajowy Sztab Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej.

Prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej Jerzy Płókarz:

Dziękuję, pani przewodnicząca.

Wysokie Komisje, pani minister, szanowni państwo, w żołnierskich słowach, króciutko, kilka pytań do pani minister. Co rząd zamierza zrobić w następujących sprawach, w następujących problemach...

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Przepraszam bardzo.

Prośba do państwa posłów – wysłuchajcie państwo strony społecznej. Jeśli ktoś naprawdę musi rozmawiać, to bardzo poproszę, żeby się przenieść w inne miejsce.

Bardzo proszę, panie Jerzy.

Prezes KSR SSR Jerzy Płókarz:

Dziękuję, pani przewodnicząca.

Pani minister, rosną pensje, są windowane, za tym idzie spadek wartości pieniądza, a emeryt w Polsce dostaje około 1600 zł. Jak on ma przeżyć? Jakies tam świadczenia zasiłkowe są wyższe, sięgają około 3000 zł, a emeryt, który pracował, dzięki tym emerytom mogliście państwo się wykształcić, zdobyć pozycję, wypracować, otrzymuje połowę świadczenia zasiłkowego. Co rząd zamierza zrobić, żeby poprawić tę tragiczną sytuację emerytów?

Wykluczenie w programach dotyczących seniorów – podam przykład – „Korpus wsparcia seniorów”. Zachodzi pytanie, czy chodzi o dofinansowanie prywatnego biznesu, czy chodzi o seniorów, bo 99% seniorów jest wykluczonych z tego programu. Ja rozumiem, że na początku ministerstwo mogło nie znać wszystkich okoliczności, ale w sytuacji, kiedy je sygnalizujemy, wyjaśniliśmy, jest to dla nas niezrozumiałe.

Lekceważenie pacjentów – skandaliczne. Rzecznik praw pacjenta miesiącami, a nawet już rok na przykład nie załatwia sprawy, gdzie starsza seniorka, 80-letnia kobieta doznała urazów w szpitalu, odwołała się, zwróciła się o pomoc do komisji orzekania o tych przypadkach. W pierwszej instancji komisja przyznała jej rację, że szpital zaszkodził, szpital się odwołał. Druga instancja komisji przyznała jej rację, że właśnie szpital przyczynił się do urazu, szpital odwołał się do rzecznika praw pacjenta. Rzecznik praw pacjenta nie rozpatruje sprawy już od prawie roku. Kobieta wydzwania, prosi, zapożyczyła się, bo musi uzyskać rehabilitację, zapłacić za nią, a rzecznik to lekceważy. Z korespondencji z rzecznikiem, jaką nasza organizacja dostała, wynika, że rzecznik uważa, że prawa pacjenta nie wchodzi w skład praw obywatelskich i praw człowieka. Jest to naprawdę coś, czym należy się, pani minister, zająć i to w sposób poważny, żeby zlikwidować tego typu zachowania, bo uważam, że żadnemu rządowi nie zależy na tym, żeby takie sytuacje były.

Ostatni, króciutki temat – pracownicy zespołów orzekających o niepełnosprawności osób starszych, seniorów otrzymują naprawdę bardzo niskie wynagrodzenie i są traktowani w sposób nierówny. Jest naruszany art. 32 konstytucji, mówiący, że należy wszystkich traktować równo wobec prawa. Są pracownikami ośrodków pomocy społecznej i nie dostają dodatku motywacyjnego. Efekt jest taki, że rozmawiam z kierownikami zespołów i nie mogą znaleźć pracowników, odchodzą im pracownicy, nie mówiąc o lekarzach – są dla nich na wagę złota. Dziękuję. Króciutko, żeby nie zajmować czasu.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Czy ktoś z państwa jeszcze chciałby zabrać głos?

Bardzo proszę, pan Zbigniew Tomczak. Proszę uprzejmie.

Przewodniczący Obywatelskiego Parlamentu Seniorów Zbigniew Tomczak:

Zbigniew Tomczak, Obywatelski Parlament Seniorów oraz Stowarzyszenie Alzheimerowskie.

Ja chciałbym na kilka spraw zwrócić uwagę. Uważam, że mało tutaj rozmawiamy o opiece domowej, opiece rodzinnej. Posłużę się przykładem chorych na alzheimera i w ogóle na choroby otępienne. Mamy takich chorych w kraju około 700 tys. Z tego połowa to są czy mogliby być klienci domów opieki oraz ZOL lub ZPO, ale 97% tych chorych przebywa w domu. Dom jest najlepszym domem opieki, tylko ten dom, ta rodzina, ten opiekun potrzebuje wsparcia na kilku poziomach – i tym, powiedzmy, centralnym, rządowym, ale i tym bardziej samorządowym, które powinny wspierać niemalże codziennymi usługami, realizowanymi w domu pacjenta, a nie gdzieś w jakimś innym miejscu. Jak patrzę na placówki opieki długoterminowej i obłożenie 85%, oczywiście mówiliśmy tutaj dlaczego tak jest, ale z drugiej strony mamy kolejkę w ZPO i ZOL – 15,3 tys. osób. Czy można by było na przykład wymyśleć sobie taki system, że tutaj mamy na minusie obłożenie 85%, czyli mamy potencjalną rezerwę 4,5–5 tys. miejsc, tam kolejkę oczekujących 15 tys., żeby te systemy przynajmniej w tej części zasobów mogły się połączyć. Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie Zbigniewie.

Ktoś z państwa jeszcze ze strony społecznej?

To teraz króciutko jeszcze stali doradcy. Pani Krystyna...

Czy pan prof. Błędowski też będzie chciał zabrać głos?

To bardzo proszę, ostatni głos – pani Krystyna Lewkowicz. Proszę uprzejmie.

Stały doradca Komisji Polityki Senioralnej Krystyna Lewkowicz:

Dzień dobry państwu.

Przejdę od razu do rzeczy. Dzisiejsze posiedzenie jest poświęcone przyjęciu informacji o osobach starszych. Obowiązek sporządzania tej informacji wynika z ustawy, a z kolei ustawa wyraźnie mówi, że minister ma przedstawić informację. W związku z tym od wielu lat mówimy o tym samym, że otrzymujemy zestaw mniejszych czy większych zasobów danych statystycznych, które obrazują jedynie stan faktyczny. Z danymi statystycznymi nawet trudno jest dyskutować. To jest jakiś obraz stanu faktycznego. Natomiast, proszę państwa, osoby starszej nie interesuje, czy w statystyce jest 1000 geriatrów, czy więcej, natomiast interesuje osoby starsze, czy można się do tego geriatry dostać, czy nie. Dokładnie tak samo jest z innymi specjalistami.

W związku z tym, po pierwsze, mam pytanie do pani minister – czy MRPiPS przewiduje nowelizację ustawy o osobach starszych? Ponieważ ta ustawa po 10 latach jej obowiązywania po prostu się przeżyła. Ona jest w ogóle nieprzydatna, można powiedzieć, i wymaga praktycznie napisania od początku, bo nawet nie o nowelizację tutaj chodzi, tylko o po prostu nową konstrukcję tej ustawy, która jest jako taka bardzo potrzebna, natomiast już nie w tej formie, która powstała w 2015 r. Środowisko senioralne od dawna... Nawet Parlament Seniorów przygotował projekt w tym zakresie i postuluje, żeby podjąć prace na temat nowelizacji tej ustawy czy też napisania jej od początku w takim kierunku, żeby ta informacja miała charakter oceny: żeby to była ocena dostępności, przydatności w danych segmentach polityki społecznej, a nie tylko sucha informacja, bo do tej pory to było „wytnij, wklej, wytnij, wklej”. Po prostu te informacje powielane były z różnych analiz powstających w resortach i w GUS.

Taka drobna uwaga – dla mnie najbliższe sercu jest środowisko uniwersytetów trzeciego wieku i czytam, że GUS dokonał podliczenia tych uniwersytetów, i wyszło mu 552. Proszę państwa, my też je liczymy i nam wyszło 707. To jest pierwsza sprawa. GUS podaje w województwie mazowieckim 70 uniwersytetów. W województwie mazowieckim jest 130, i tak można by było kolejne dane weryfikować. Przyznacie państwo, że informacja statystyczna, która ma takie odchyły od stanu faktycznego, jest mało przydatna i mało przekonująca. To jest jeszcze jeden przyczynek, żeby popracować wspólnie z organizacjami pozarządowymi, bo my jesteśmy gotowi do tej dyskusji i do wsparcia legislatorów, żeby popracować nad nową ustawą o osobach starszych. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, pani Krystyno, za głos. Szczególnie za tę gotowość do pracy. Wiem, że zawsze można na panią w tym kontekście liczyć.

Natomiast pozwolę sobie nie zgodzić się ze stwierdzeniem, że ustawa o osobach starszych jest nieprzydatna. Nie, ja tutaj całą sobą protestuję. Ona jest dedykowana seniorom i jest potrzebna, natomiast to, o czym pani mówi, to z pewnością kwestia formuły tej informacji. Ja może byłabym za tym, żeby Rada do spraw Polityki Senioralnej odniosła się – zanim taki dokument zostanie przedstawiony w przyszłym roku – do zaprezentowanych analiz, zaproponowała Komisji swoją ocenę, opinię z uwzględnieniem także opinii odnośnie do tych danych, które są przedstawiane, różnego rodzaju środowisk senioralnych. Sama ustawa to jest dokument zawierający przepisy, tutaj mówimy o formule tej informacji. Bardzo dziękuję.

Proszę panią minister o udzielenie odpowiedzi.

Minister w KPRM Marzena Okła-Drewnowicz:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca.

Ja już mówiłam o sposobie przygotowania informacji, ale chyba nie byłam na początku słuchana, więc powtórzę – ta informacja została przygotowana według klucza, wręcz szablonu. Nawet mogę powiedzieć więcej: pracownica departamentu, która przygotowywała tę informację, również przygotowywała poprzednie informacje za poprzedników, za rządów PiS, więc jest ona przygotowana według tego samego klucza. Natomiast słuchaliśmy nieraz, że trudno jest czytać 380 albo 580 stron, więc zrobiliśmy esencję na mniejszej liczbie stron, a szczegóły są w załącznikach. Prezentacja jest po to, żeby łatwiej sobie zobrazować te dane, których jest bardzo dużo, i dzisiaj w świecie natłoku informacji takie zobrazowanie danych jest, myślę, ważne. To po pierwsze.

Po drugie, powiedziałam, że informację, którą przygotowujemy za kolejny rok, przygotowujemy wspólnie choćby z ekspertami, między innymi z panem prof. Piotrem Błędowskim, który reprezentuje Radę do spraw Polityki Senioralnej, więc o tym powiedziałam na początku, bo ta informacja rzeczywiście nie powinna zawierać *stricte* danych, ale również głębszą ich analizę. Absolutnie bardzo dziękuję pani Krystynie Lewkowicz za tę gotowość, otwartość do tego i w ogóle ten sygnał dotyczący ustawy o osobach starszych – ostatni głos na końcu i jedyny, który odniósł się do ustawy o osobach starszych. Nowelizacja jest niezbędna. Tę ustawę przyjmował rząd PO i PSL w 2015 r. Przez osiem, już dziewięć lat ona w ogóle nie była nawet w jednym punkcie znowelizowana, choćby nawet w zakresie sposobu przygotowania informacji. Już dziś informuję, że na 26 lutego zaplanowane jest spotkanie między innymi z Radą do spraw Polityki Senioralnej, z przedstawicielami różnych organizacji pozarządowych, z ekspertami, którzy działają przy wojewodach, z pełnomocnikami, którzy działają przy wojewodach, do spraw polityki senioralnej. Będziemy sobie wspólnie nakreślać, co razem mamy zmienić – między innymi tę ustawę o osobach starszych.

Co do liczby UTW – skąd bierze się ta różnica? Otóż to są dane za rok poprzedni. Dziś już tych uniwersytetów z pewnością jest więcej, ale mało tego, to są dane podane przez GUS. Jeśli nie ma danych za ten rok, którego dotyczy sprawozdanie czy informacja, to my mamy obowiązek przyjąć ostatnie aktualne dane. Jeśli chodzi o dane dotyczące liczby UTW, GUS podał nam dane z 2022 r. Taka jest metoda.

Natomiast, pani przewodnicząca, ja rozumiem, że mamy czasu niewiele, więc ja chyba nie jestem w stanie odnieść się do wszystkich pytań, choć mogę jak najbardziej...

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Pani minister, mam gorącą prośbę. Ja chciałabym, jeśli pani pozwoli, tak to rozwiązać – mam gorącą prośbę o odpowiedzi na pytania państwa posłów, które padły na Komisji, na piśmie i przesłanie tych odpowiedzi na adresy Komisji. To moja gorąca prośba.

Minister w KPRM Marzena Okła-Drewnowicz:

Dobrze.

Ja bym tylko chciała może dwie rzeczy, które są istotne, bo wybrzmiała kwestia mieszkań oraz kwestia tej samotności i solidarności międzypokoleniowej.

Informacyjnie chciałabym państwu tylko podać, że ruszył pilotaż „Szkoła międzypokoleniowa” – 1600 szkół bierze obecnie udział w zajęciach międzypokoleniowych polegających na tym, że uczniowie uczą kompetencji cyfrowych osoby starsze, a osoby starsze dzielą się z nimi swoim doświadczeniem. To jest pilotaż – 1600 szkół. To jest jedna rzecz.

Jeśli chodzi o mieszkania, szanowni państwo, problem nierozwiązywany od ilu lat? Od kilkunastu, kilkudziesięciu? Dziś jak najbardziej pałacy, bo liczba osób starszych jest

coraz większa. Tak, wspólnie z MRiT pracujemy nad rozwiązaniem mieszkań na wynajem dla osób starszych. Pan minister ogłosił program „Klucz do mieszkania” i w ramach tego programu również mówił o planach dotyczących mieszkań dla osób starszych na wynajem, razem nad tymi programami pracujemy.

Co do programów „Aktywni+” czy „Senior+” to będzie osobne posiedzenie Komisji w tej sprawie, natomiast nie przyjmuję do wiadomości tego, pani przewodnicząca, że mamy spuścić jakąś zasłonę milczenia nad poprzednim programem, bo z całym szacunkiem, ale ten program za rok ubiegły będzie dopiero oceniany przez właściwe organy kontrolne państwa. To, że on został z opóźnieniem ogłoszony przez MRPiPS, wynikało właśnie z tego, że Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła nieprawidłowości w realizacji tego programu za 2023 r. i w wyniku tych nieprawidłowości NIK złożyła zawiadomienie do prokuratury. Prokuratura do dzisiaj prowadzi postępowanie wyjaśniające, więc to był największy powód opóźnienia ogłoszenia konkursu. MRPiPS musiało zmienić regulamin, procedury, wytyczne. To niestety trwało. Pieniądze, które w ramach tego programu zostały organizacjom przekazane – w tej chwili trwa okres sprawozdawczy i nie widzę jakichś odchyłeń, żeby te pieniądze były w jakichś większych ilościach, nie wiem, zwracane albo niewydatkowane. Oczywiście okres sprawozdawczy trwa i na pewno państwu prześlemy, jak on będzie wyglądał. Oprócz umów dla organizacji, które otrzymały dofinansowanie – i to dofinansowanie było bardzo wysokie, co pozwoliło organizacjom zrealizować w pełni swoje programy – jeszcze podpisaliśmy około 100 umów z organizacjami, które działały na terenach objętych czy też dotkniętych powodzią, terenach dotkniętych klęską żywiołową, z obsługi technicznej. Prawie 100 umów i dzisiaj jesteśmy w trakcie rozliczeń. To jest dość żmudne, to oczywiście trwa i to, co mogę dziś powiedzieć, to oczywiście programy, nad którymi pracujemy, bo właściwie ewaluacja tych poprzednich programów będzie się odbywała. Z pewnością tak przygotujemy te programy, żeby one były przejrzyste, jasne, transparentne, na pewno prostsze, może kryteria trochę połącznione czy też warunki, bo to zawsze był problem, więc ten czas jest oczywiście przed nami.

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Jeśli nie odpowiedziałam na któreś pytanie, tak jak pani sugerowała, odpowiem na piśmie.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Tak, prosimy o odpowiedź na piśmie.

Pani minister, nie chodzi o wydatkowane pieniądze, a o czas realizacji programu. Pani o tym doskonale wie. Natomiast ja już nie chcę na ten temat dyskutować i prowadzić tej dyskusji dalej, bo nie ja mówiłam o spuszczeniu zasłony milczenia. Nie widzę związku między tym, co stwierdziła NIK, a takim opóźnieniem w ogłoszeniu programu.

Szanowni państwo, stwierdzam, że połączone Komisje zapoznały się z informacją o sytuacji osób starszych w Polsce za 2023 r.

Przystępujemy do wybrania posła sprawozdawcy.

Bardzo proszę, pani poseł Urszula Rusecka.

Poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję.

Ja rekomenduję, aby posłem sprawozdawcą została pani przewodnicząca Joanna Borowiak.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Ja bardzo dziękuję. Wyrażam zgodę.

Czy są inne zgłoszenia? Nie widzę. Bardzo państwu dziękuję...

Tak? Pani poseł, proszę do mikrofonu.

Poseł Katarzyna Królak (KO):

Ja bym chciała zgłosić panią Barbarę Grygorcewicz.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Czy pani poseł Grygorcewicz wyraża zgodę?

Poseł Barbara Grygorcewicz (KO):

Tak.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

W takim razie, szanowni państwo, przystępujemy do głosowania. Będziemy musieli przeprowadzić głosowanie.

Bardzo proszę państwa z sekretariatów Komisji o przygotowanie się do liczenia głosów. Możemy głosować, pani Elu? Bardzo dziękuję.

Ponieważ moja kandydatura została zgłoszona jako pierwsza, w takim razie zapytam, kto z państwa posłów jest za tym, abym ja, jako przewodnicząca Komisji Polityki Senioralnej, była sprawozdawcą tej informacji? Bardzo proszę. Kto jest za? Bardzo dziękuję. Kto jest przeciw? Bardzo dziękuję. Kto się wstrzymał?

Bardzo proszę o podanie wyników. Głosowało 31 posłów. Za – 15, przeciw – 14, wstrzymało się – 2.

Bardzo serdecznie państwu dziękuję. Postaram się jako sprawozdawca wypełnić tę rolę jak najlepiej.

Bardzo dziękuję. Zamykam dyskusję i zamykam posiedzenie Komisji.